

ارزیابی میزان مطلوبیت متروی شیراز جهت رضایتمندی سالمندان

مهسا امیری: کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی، Mahsa.amiri736@yahoo.com

چکیده:

بررسی آمار و ارقام موجود، افزایش روند سالمندی در جهان را نشان می دهد. ایران نیز در حال حاضر مرحله انتقال ساختار سنی جمعیت از جوانی به سالخوردگی را تجربه می کند. در پی افزایش این روند بهبود وضعیت اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی متناسب با نیازمندی های سالمندان و نیز زمینه سازی جهت حضور و مشارکت آنها در جامعه مورد نیاز است. آنچه دسترسی و حضور سالمندان در جامعه را افزایش می دهد وجود نوعی حمل و نقل ایمن و مطلوب است که با جلب رضایت این قشر، آنان را تشویق به استفاده از این سامانه می نماید. خطوط مترو با ظرفیت بالا و سازگاری خود با شرایط محیطی، جزء کلیدی در سیستم حمل و نقل در شهرهای بزرگ را شکل می دهد و با برخورداری از فاکتورهایی متناسب با شرایط روحی و جسمی سالمندان نقش مهمی را در دسترسی سالمندان به نقاط مختلف شهر ایفا می کند. فراهمی، مقبولیت، دسترسی، سازگاری و استطاعت مالی ۵ خصیصه اصلی حمل و نقل مطلوب برای سالمندان است که خطوط مترو با اولویت قرار دادن آنها قادر به جذب سالمندان خواهد بود. شبکه و خطوط مترو شیراز بعد از مترو تهران دومین خطوط بزرگ مترو در کشور را دارا می باشد و نقش مهمی در دسترسی شهروندان به نقاط مختلف شهر ایفا می کند. هدف از این تحقیق بررسی میزان مطلوبیت خط ۱ متروی شیراز برای سالمندان و آگاهی از تسهیلات مورد نیاز آنان است. روش تحقیق در این پژوهش مشاهده و بازدید از ایستگاه های فعال خط یک متروی شیراز و مصاحبه با سالمندان و مسئولین مترو می باشد. گرچه متروی شیراز به تازگی راه اندازی شده است اما پیش بینی می شود در آینده با استقبال بیشتری از سوی شهروندان مواجه شود؛ بنابراین ازدحام ناشی از این امر لزوم اتخاذ تصمیمات لازم متناسب با اقبال آسیب پذیر جامعه، از جمله سالمندان را طلب می کند. اگرچه بیشتر ایستگاه های فعال مجهز به پله برقی هستند اما سالمندان بویژه آنهایی که با چرخ دستی و عصا تردد می کنند در رفت و آمد دچار مشکل میشوند. این درحالی است که علیرغم تعبیه آسانسور در برخی ایستگاه ها، در پی نبود تابلو و علائم و به بیانی اطلاع رسانی مناسب، سالمندان با مشکلات عدیده ای در ایستگاه ها مواجه هستند به گونه ای که استفاده از خطوط مترو برای آنان حادثه آفرین و دشوار شده است. راه اندازی آسانسور در تمامی ایستگاه ها و نصب علائم تا حد زیادی قادر به حل این مشکل خواهد بود.

واژه های کلیدی: حمل و نقل عمومی، مترو، سالمندی، آسانسور

مقدمه:

مطالعات نشان می دهد که جمعیت جهان به سرعت رو به سالمندی می رود: تعداد افراد ۶۰ سال و بالاتر بعنوان بخشی از جمعیت جهان از ۱۱٪ در سال ۲۰۰۶ دو برابر می شود و به ۲۲٪ در سال ۲۰۵۰ خواهد رسید. پس از آن برای اولین بار در تاریخ بشر جمعیت سالمندان از جمعیت کودکان (۱۴- ساله) پیشی خواهد گرفت (1). کشورهای در حال توسعه بسیار سریعتر از جوامع توسعه یافته سالخوردگی جمعیت را تجربه می کنند. درمقایسه با سال ۲۰۰۵ که چیزی حدود ۶۰٪ سالمندان در جوامع در حال توسعه زندگی می کردند، در طول ۵ دهه آینده، تنها بیش از ۸۰٪ از جمعیت سالخوردگان جهان در این جوامع زندگی خواهند کرد (2). در این میان قاره آسیا نیز در حال تغییرات عمیق و سریع جمعیت است. همه کشورها در این قاره در